

KANKAANPÄÄN vasemmisto **Suunta**

KANKAANPÄÄN VASEMMISTON KUNNALLISVAALILEHTI 2017

TURVALLINEN TULEVAISUUS TEHDÄÄN NYT!

Vasemmistoliitto puolustaa kuntavaaleissa julkisesti tuotettuja palveluja. Vasemmiston kuntavaaliehdokkaat sitoutuvat tekemään valtuustoissa työtä tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen, sosiaali- ja terveysten palvelujen ja hyvän työelämän eteen. mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen ja hyvään asuinympäristöön sekä kuntien aktiivinen rooli työllistämässä ovat myös kärkitavoitteitamme.

Kankaanpää rakennemuutoksen neulansilmässä

VÄESTÖ VÄHENEEE JA VANHENEEE JA KAUPUNKI VELKAANTUU

Muista Pohjois-Satakunnan kunnista poiketen eli Kankaanpää 1970 – 1990 välisenä aikana voimakasta nousun kautta. Perusteellisuudessa, jalkine- ja vaatetusteollisuudessa tapahtui voimakasta kasvua. Rakennettiin uusia nykyaikaisia tuotantotiloja ja työntekijämäärät kohosivat.

Tähän kehitykseen tuli 1990-luvulla nopea muutos idänkaupan tyrehtyttyä ja paikkakunnan perusteellisuuden jouduttua saman kurimuksen kouriin, mikä kehitys oli nähty muissa Pohjoismaissa vuosikymmen aikaisiin. Tuolloin tuotanto alkoi siirtyä ns. halvan työvoiman maihin ja lopulta Kauko-ltään.

Reilusti yli tuhat työntekijää työllistäneet alat, jotka olivat levittäytyneet myös muihin Pohjois-Satakunnan kuntiin, supistivat työntekijämääränsä vuosikymmenessä alle viidennekseen aiemmasta tasostaan.

Tuosta shokista kaupungin pelasti vahva julkinen sektori. Kaupungin, kuntayhtymien ja varuskunnan työpaikat ovat olleet suhteellisen vakaita vaikka määrällinen kasvu niidenkin parissa on jo taittunut laskuksi.

Kaupunkikonserni ja varuskunta

Suurimmat julkiset työpaikat Kankaanpäässä liitty-

vät kaupunkikonserniin ja varuskuntaan. Yksistään kaupungin palveluksessa on n. 500 vakinaista työntekijää. Muut suuret kuntayhtymäpohjaiset yksiköt ovat Posa, ammatillisen koulutuksen toimipiste ja toiminnoiltaan yhtiötetty Vatajankosken Sähkö.

Niinisalon varuskunnan asema on myös viime vuosikymmeninä muuttunut. Tänä päivänä se on osa Säkylästä käsin johdettua Porin prikaatia. Useita satoja henkilöitä työllistävissä varuskunnassa on tapahtunut suuria muutoksia erityisesti siviilihenkilöiden asemassa ja määrässä. Myös YK-koulutuskeskus on siirtynyt Säkylään.

Se, että mikään ei ole muuttuvassa maailmassa itsestään selvää saatiin Kankaanpäässä kokea vuoden 2007 tienoilla, kun puolustusministerinä häärinen Seppo Kääriäisen (kesk.) supistuvia ja lopetettavia varuskuntia luetteleville listoille ilmes-tyi myös Niinisalon varuskunnan nimi. Supistusten taustalla olivat pienenevät ikäluokat ja tarve tehostaa varuskuntien toimintaa.

Kolmas suuri julkinen työllistäjä on liittynyt muuhun valtion yllä pitämään toimintaan. Myös tällä sektorilla on tapahtunut suuria työllisyyteen vaikuttavia muutoksia. Suurin vaikutuksiltaan lienee ollut verohallinnon tekemä muutos, jonka seurauksena Kankaanpään verotoimisto lopetettiin. Samoin kävi kaupan- ja hallinnon ammattikorkeakouluopetuksen, joka valtakunnallisten muutostenseurauksena keksitettiin Poriin.

Myös Kelan ylläpitämässä kuntoutuskeskuksessa on ollut henkilökunnan tarpeeseen liittyvää turbulenssia, johon on vaikuttanut Kelan kuntoutusmäärärahoihin tekemät supistukset.

Yksityisen sektorin murros

Aiemmin runsaasti työllistäneiden jalkine- ja vaatetusteollisuuden kokeemia menetyksiä Kankaanpäässä ei olla kyetty korvaamaan. Kaupungin viimeiset suuret ja riskiset elinkeinoelämän monipuolistamiseen liittyvät toimet ajoittuvat 1990-luvulle, jolloin kaupungin riskipanosten tuloksena syntyivät toimitilat silloisille Metalcolorille ja Kipsolle, joiden työllistävä vaikutus vielä tänä päivänäkin on merkittävä. Samoin kaupunki oli mukana Reiman konkurssin jälkeisissä yritysjärjestelyissä lunastamassa konkurssipesältä tehdaskiinteistön, jonka toimintoja jatkanut Reima-TuttaOy myöhemmin lunasti itselleen.

Elinkeinoelämän 2000-luvun suurimmat uudistukset kaupungissa liittyvät sen kaupallisen aseman vahvistumiseen. Voimakkaasti ketjuuntunut kauppa on rakentanut toimipisteitään kaupungin keskustaaajaman tuntumaan.

Kankaanpäässä toimivan teollisuuden ja kaupan yhtenä erityispiirteenä voidaan pitää juuri sitä, että itsenäisten paikallisten toimijoiden tilalle ovat tulleet kaupungin ulkopuolelta johdetut yhtiöt ja ketjut. Tämän seurauksena yle-

Kankaanpään kaupungintalo palvelee remontin jälleen jälleen kaupunkilaisia esteettömästi.

set eri toimialoja koskevat muutokset ja saneeraukset vaikuttavat aina näiden yksiköiden tulevaisuuden näkymiin. Aivan sama kohdalla on pelkästä alihankinnasta elävillä tuotantolaitoksilla.

Maatalous

Kankaanpään kaupungissa maatalouden osuus on jo pitkään ollut vähäinen sitä palvelujen ja teollisuuden osuuteen verrattaessa. Maatalouden osuus koko valtakunnassa on 3,3 %:a ja Kankaanpäässä 4,6 %:a.

Maatalouden fiskaalista merkitystä voidaan kuvata myös sen osuudella kunnallisveronveropohjasta. Ansiotuloihin liittyvä veropohjaksi on Kankaanpäässä arvioitu 2017 yhteensä 237,971 milj. euroa, josta maa- ja metsätalouden osuus on 3,512 milj. euroa, eli n. 1,5 %:a. Työttömyys-turvasta muodostuva veropohja on 11,970 milj. euroa, eli n. 5,0 %:a. Eutukia nostavien tilojen määrä paikkakunnalla on painunut 250 tuntumaan. Näistäkin tukia nostavista tiloista vain osa pystyy enää työllistämään viljelijäperheen kokoaikaisesti.

Tykistöprikaati on nykyisin osa Porin prikaatia.

HYVÄT SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT KAIKILLE

Vasemmistoliitto tekee työtä laadukkaiden ja tasa-arvoisten sosiaali- ja terveyspalveluiden puolesta. Vaikka palvelut toimivat pääosin hyvin, ovat väestön sosiaali- ja terveyserot kasvaneet. Ongelmana ovat peruspalveluiden riittämätön rahoitus, liian pitkät jonot sekä eri organisaatioiden väliset byrokraattiset raja-aidat, jotka estävät asiakkaiden ja potilaiden joustavan ja tarkoituksenmukaisen palveluiden käytön. Vasemmistoliitolle on tärkeintä hyvien julkisesti tuotettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden takaaminen jokaiselle Suomessa asuvalle.

Väestö vähenee ja vanhenee

Vielä 1990-luvun puoli-väliin tultaessa Kankaanpään väkiluku oli n. 13.500 asukasta. Tänä päivänä luku on 11.600 tuntumassa eli pudotusta on lähes 2.000 asukasta. Väestökaato kaupunkia ympäröivissä kunnissa on ollut vieläkin hurjempaa. Sen seurauksena Pohjois-Satakunnan seutukunnan väestömäärä on kaikkiaan pudonnut n. 4.700 asukkaalla, painuen jo alle 20.000 asukkaan rajan. Satakunnan seutukunnista kehitys Pohjois-Satakunnassa on ollut kaikkein hurjinta. Runsaan kahden vuosikymmenen aikana alue on menettänyt väes-

töstään n. 20 %, eli viidennekseen. Vastaavat luku koko Satakunnassa on alle 8 %.

Kankaanpään väestöra-kenne oli vuosikymmenestä toiseen yksi parhaista koko Satakunnassa. Nyt myös nämä luvut ovat kääntyneet laskuun. Väestö vanhenee ja työikäisen väestön osuus on kääntynyt laskuun. Kankaanpäässä yli 65-vuotiaan väestön osuus väestöstä oli 2015 23,7 % ja eläkkeellä olevien osuus oli lähes 30 %:a. Luvut ovat monia prosenttiyksiköitä maan keskiarvolukuja korkeammat, kun taas nuorten alle 14-, ja työikäisten 15 -64-vuotiaiden osuudet ovat maan keskiarvojen alapuolella. Ja tämän suuntainen kehitys on jatkumassa myös

tulevaisuudessa, eikä tilannetta helpota yhtään se, että naapurikuntien luvut ovat vielä synkemmät.

Kaupunki velkaantunut

Matalapalkkaisesta perusteellisuudesta johtuen kankaanpääläisten keskimääräinen tulotaso on laahannut monissa tilastoissa keskiarvolukujen alapuolella. Tämän on näkynyt kaupungin verotulokertymissä. Muita kaupungin talouteen liittyviä ominaispiirteitä ovat olleet matala omavaraisuusaste, pieni ylijäämäkertymä ja investointeihin nähden riittämätön vuosikate. Nämä määrittelyt ovat kaupungin päätöksentössä pyörineet vuodesta

Uuden vanhusten palvelutalon rakennustyöt etenevät aikataulussa.

ja vuosikymmenestä toiseen, eikä muutosta ole tullut, vaikka kaupunki on vuoden 2002 jälkeen nostanut veroprosenttiaan

kokonaista seitsemän kertaa. Veroprosentti on tänä päivänä 21,5 kun se vielä 2002 oli 18,5. Tämän lisäksi on kulutettu myös Vata-jankosken Sähkön omistusjärjestelyissä pyöritetyt miljoonat, jonka kuluttajat ovat maksaneet kohonneina sähkö- ja kaukolämpömaksuina. Vuosituhannen vaihteen tultaessa kaupungin velkamäärä/per asukas liikkui euromääräisesti 1.500 euron tuntumassa. Jo tuolloin valtuutettuja istutettiin seminaareissa ja pidettiin kalvosulkeisia. Mutta miten ovat asiat tänään?

Vuoden 2015 tilinpäätös osoittaa, että reilussa vuosikymmenessä lainamäärä/per asukas on kaksinkertaistunut nousten 2.920 euroon. Vuoden 2017 talousarviossa lainamäärän ennakoitaan lähestyvän jo 4.000 euron rajaa, tarkalleen ottaen 3.937 euroa/asukas. Suunnitelmakauden 2017 -2019 lopussa lainan arvioidaan nousevan jopa 4.800 euroon/asukas, eli kolminkertaistuvan vuosituhannen vaihteen tasoon. Lainamäärän kasvu suunnittelukaudella on peräti 15,2 milj. euroa. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä koko kaupunkikonsernin lainakanta oli 58,2 milj. euroa, eli 4975 euroa/asukas. 2017 kaupungin

(emo) oma vieras pääoma oli n. 43,6 milj. euroa.

Joustamaton kuntarakenne

Pohjois-Satakunnassa ja Kankaanpäässä on viimeisen vuosikymmenen aikana käyty kuntaliitoseuvotteluja monella eri suunnalla, mutta lopputuloksena on aina ollut, että mikään ei muutu. Toisenlainen kehitys on saatu aikaan esim. Sastamalan suunnalla, jossa pienet voimavaroiltaan heikot kunnat on kyetty kokoamaan yhteen alueen keskuskunnan ympärille.

Elinkeinorakenteelliset ja väestölliset muutokset Pohjois-Satakunnassa ovat viimeistään tällä vuosituhanella olleet niin suuret, että perusteen kuntajaotuksen muuttamiselle ja alueen hupenevien voimavarojen kokoamiselle olisivat olleet helposti löydettävissä.

Kankaanpää kaupunginvaltuuston kielteinen päätös Lavian suuntaan osoitti, että kankaanpääläiset päätöksentekijät eivät kyenneet näkemään päätöksen pidempiä vaikutuksia ja peruttamattomuutta. Luontainen kehitys pienentää koko ajan sitä väestöpohjaa, mikä vaikuttaa Kankaanpään tulevaisuuteen ja tuleviin hallintorakenteisiin ja erityisesti yksityisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.

Terveyskeskusta odottaa yli 10 miljoonan euron remontti.

Kun ennaltaehkäisevät palvelut toimivat ja jokainen saa hyvän ja oikea-aikaisen hoidon ja hoidon, niin ihmisten terveydentila paranee ja terveyserot pienevät. Vaikka ihmisten hyvinvointi on jo arvo sinänsä, niin hyvä oikea-aikainen ja riittävä tuki johtaa myös taloudellisiin säästöihin, kun ihmiset ovat paremmassa kunnossa ja sairastavat vähemmän.

Nuoret valintojen edessä

Niko Hautamäellä on tyyppillinen Kankaanpäässä syntyneen ja koulunsa käyneen nuoren tarina. Tampereen Teknillisessä yliopistossa diplomi-insinööriin opintojaan päättävä 29-vuotias nuori on jo elämänsä tässä vaiheessa joutunut tekemään monia valintoja, jotka vaikuttavat pitkälle hänen tulevaisuuteensa.

Työllistymisen kannalta parhaat kasvavat työmarkkinat nuorella miehellä olisivat ruuhkaisilla Etelä-Suomen alueilla. Tällöin valinta olisi tehtävä työmahdollisuuksia painottaen, mikä merkitsi suuria muutoksia pienellä paikkakunnalla omaksuttuihin elämäntapoihin.

Niko on opiskelujen edessä

tehtävä tehnyt omia valintojaan, jotka painottavat omia juuria ja opittuja elämäntapoja. Avopuolisonsa kanssa hän on hankkinut talon Kankaanpäästä, jonne on ainakin toistaiseksi päättänyt asettua.

- Kankaanpäässä ollaan nyt tilanteessa, jossa taloudellinen toimeliaisuus on hidastunut ja useilla aloilla kääntynyt jopa laskuun.

- Havaitsin tämän etsiesäni paikkakunnalta yhteistyökumppania, jonka puitteissa voisin tehdä diplomityötäni. Vastaus yhteydenottoihini oli useasti, että hyvä kun työt riittävät omallekin väelle, sanoo teknillisen korkeakoulun rakennesuunnittelujan opintojaan päättävä Niko.

- Samanlainen tilanne kuin

minulla on monella kasvukeskusten ulkopuolelta tulevalla opiskelutoverilla. On tehtävä valintoja, joissa painottuvat erilaiset elämäntavat ja -arvot. Ura- ja rahakeskeinen ajattelu vie lähes poikkeuksetta etelän suuntaan.

Kaikesta huolimatta Niko on omalla kohdallaan ajatellut, ettei ole yhtä ainoata oikeaa tietä ja suuntaa, jota pitkin pitäisi kulkea.

- Olen tiedostanut, että erilaiset valinnat, johtavat erilaisiin polkuihin. Tärkeää on, että on valmiuksia tehdä ajoissa korjaavia liikkeitä kun tilanne sitä vaatii. Koulutus on näiden valmiuksien luomisessa ja ylläpidossa yksilön kannalta se kaikkein tärkein väline. Se on ja pysyy omissa käsissä, tiivistää Niko ajateluun.

Päivittäinen työmatka nuorella miehellä on Tampereen suunnalla. Kilometrejä tulee paljon, mutta vaihtoehtojen määrä on ollut rajallinen. Yhtenä tulevaisuuden vaihtoehtona valmistumisensa jälkeen Niko pitää oman suunnittelutoimiston perustamista. Liikkeelle voi lähteä vaikkapa ajatuksella oman toiminimen perustamisesta ja itsensä työllistämistä ja verkostoitumista muiden toimialaan liittyvien osaajien kanssa.

- Uskon, että minun tarinassani paljon tuttua kaikille niille, jotka lukion jälkeen ovat lähteneet korkeakouluopintoihin yliopistopaikkakunnille. Jossain vaiheessa eteen tulevat valinnat ja polut, jotka kuljettavat kovinkin erilaisiin suuntiin.

Minun valinnoissani ovat painottuneet ne tekijät, jotka korostuvat pienemmissä yhteisöissä. Osa näistä tekijöistä on luonnollisesti opittua elämäntapaa. Kun

Niko Hautamäki taitaa myös polttopuiden teon.

haluan lähteä pieneläinriistalle, niin täällä se onnistuu helposti, päättää Niko jutustelun.

Lopuksi on sanottava, että miehen tiedetään metsästysharrastuksensa lomasa kehittyneen taitavaksi

pienriistan käsittelijäksi ja valmistajaksi. Jonot ruokapöydän ympärillä venähtävät hetkessä pitkiksikin kun miestä nostaa uunista otetun padan päältä kannen ja kaikki herkulliset tuokset pääsevät vapaasti virtaamaan.

Välittäminen ja vastuu ohjaavat

Aviopari Oili ja Timo Lehtinen elävät ideologiansa mukaan arjessa.

Timo teki elämäntyönä puhelinamentajana ja nauttii nyt eläkepäivistä jolloin on aikaa paneutua itselle tärkeään toimintaan. Timon kohdalla se on vapaaehtoinen pelastuspalvelu ja SPR joissa hän on toiminut vuosikymmenet täällä Kankaanpäässä sekä hallituksen jäsenenä että toimivana jäsenenä. Sekä Vapepan että SPRn vapaaehtoistoiminta ovat monipuolista auttamista ja hyvinkin monenlaisia taitoja vaativia.

Oili Lehtinen on työelämässä mutta samat harrastukset ovat vieneet hänet mukaansa lasten-

lasten liikunta- ja urheiluharrastusten lisäksi. Oili on myös napakka ay-aktiivi Palvelualojen ammattiliitossa PAMissa.

Vasemmistoliiton ideologian molemmat allekirjoittavat juuri vastuun ja välittämisen vuoksi. Yhteiskunnan on huolehdittava myös heikommin toimeentulevien mahdollisuuksista osallistua ja elää täysipainoista elämää.

Mistä kumpuaa voima ja mielenkiinto näin vaativaan harrastukseen?

- Siihen on helppo vastata, Oili nauraa. - Halu auttaa, halu ja tarve kantaa vastuunsa ihmisenä. SPRn kenttätyössä kohtaa lähimmäisen heikoimmillaan ja näkee hyvinkin

haavoittuvat tilanteet.

- Apua ja tukea arjessa. Sitä se on, Oili tuumii. Hän toimii ensiavun lisäksi koulutettuna henkisen tuen ryhmässä.

Toiminta vapaaehtoistyössä vaatii usein nopeita ja napakoita ratkaisuja, monipuolinen osaaminen on silloin valttia. Monipuolinen osaaminen ja erilaisien tilanteiden sekä tarpeiden ymmärtäminen ovat niitä ominaisuuksia joita myös kunnallisessa päätöksenteossa tarvitaan. On osattava nopeasti tunnistaa ongelma, analysoida se, päättää toimiva ratkaisu sekä ohjata se tulokseen.

jk-v

Timo ja Oili Lehtinen yhdistävät arjen ja vapaaehtoistyön.

MAAILMAN PARHAAT KOULUT JA VARHAISKASVATUS KAIKILLE

Suomi tunnetaan maailman parhaista kouluista. Kaikille yhteinen ja laadukas koulutus on tärkein vahvuutemme ja ylpeydenaiheemme. Vasemmistoliitto haluaa, että jokaisella on mahdollisuus edetä elämässään koulutuksen avulla niin pitkälle kuin mahdollista.

Sote-uudistus ei vakuuta hoitoalan ammattilaisia

Suomalaisessa työelämässä tapahtuneet muutokset näkyvät hyvin Kankaanpäässä, varsinkin Vasemmistoliiton ehdokaslistalla. Muutama vuosikymmen sitten ehdokaslistan täyttivät suutarit, ompelijat, metalli- ja rakennustyöläiset sekä pienviljelijät. Tulevaisuudessa vaaleissa suurin ryhmä koostuu erilaisista hoitoalan ammattilaisista.

- Minä olen osa-aikainen yrittäjä ja osa-aikainen hoitaja, koska meikäläisen on pakko kerätä leipäni sieltä ja täältä, sanoo Sisko Leppäniemi.

Palkansaajana hänelle on kertynyt 17 vuotta työkokemusta Kankaanpään kuntoutuskeskuksesta ja neljä vuotta Satakunnan sairaanhoitopiiristä. Nyt hän elää yrittäjän elämää toiminimellä SL-Isovarvas. Kun hän kertoo seuraavan työpäivän ohjelmasta, ei siitä ainakaan yksitoikkoista tule. Myös jalkahoitajan koulutuksen saaneelta Leppäniemeltä ei töiden

pitäisi loppua, mikäli lähivuosiin liittyviin ennusteisiin on uskomista.

Työmarkkinoilla ei ole reilu peli

Mielenterveys-, kriisi- ja päihdetyön lähihoitaja **Tuire Rosengren** on tällä hetkellä työttömänä. Hän sanoo töitä kyllä olevan tarjolla, mutta aina työtä ei saa sitä eniten tarvitseva. Tälläkin alalla työhönotossa suositaan sukulaisia ja tuttavuuksia. Rosengrenin mielestä käytännön hoitotyötä tekeviä on yksinkertaisesti liian vähän. Tämä näkyy esimerkiksi laadultaan heikentyneessä kotihoidossa. Nykyisin se on kutistunut insuliinien pistämiseen ja ruuan pikaiseen lämmittämiseen.

- Kotihoidon asiakkaat eivät enää saa täyttä vastinetta sille, mistä he maksavat, Rosengren korostaa.

Soten on luvattu parantavan palveluja, mutta tähän lupaukseen Rosengren ei

Sotenaiset iskussa! Erja Saari, Marja Ahokangas ja Tuire Rosengren.

usko. Todennäköisempää on, että käy päinvastoin. Palvelujen yksityistäminen ei lisää palveluja, se vain siirtää julkista rahaa yksityisille sosiaali- ja terveysalan yrityksille.

Liian vähän lääkäreitä

Lähihoitaja **Marja Ahokangas** tekee töitä yksityisellä sektorilla. Hänellä on vakituinen työpaikka Kankaanpään Vanhusten- talosäätiössä, ja töitä riittää myös tulevaisuudessa.

Hän muistuttaa terveyskeskuksen lääkäripulasta. Vakituksia lääkäreitä on liian vähän ja ostolääkärit vaihtuvat turhan tiheään. Kestävää ja kunnollista lääkäri-potilas-suhdetta ei ehdi edes syntyä.

- Vanhustyön henkilöstömitoitus on liian pieni. Se on johtanut siihen, että kotihoidossa on liian huonokuntoisia vanhuksia, muistuttaa Ahokangas.

Soten hän arvelee vievän aivan toisen suuntaan, mitä Sipilän hallitus lupaa. Ahokankaan mukaan palvelut eivät tule paranemaan ja kaiken lisäksi ne siirtyvät kauemmas kasvukeskuksiin.

Työssä olevista huolehditaan

Vakituisessa työsuhteessa yksityisellä sektorilla uurastava lähihoitaja Erja Saari on huolissaan työelämän ulkopuolella olevista kanssaihmisistä. Hehän eivät pääse nauttimaan työterveydenhuoltoon kuuluvista palveluista. Vaikeus päästä lääkärin vastaanotolle on heille arkipäivää. Se taas hankaloittaa ja jopa vaarantaa jatkuvaa hoitoa tarvitsevien elämää. - Jokaisella ihmisellä pitäisi olla tasavertainen oikeus

saada hyvää hoitoa hänen tulotasostaan riippumatta. Kuntien kuuluisi huolehtia julkisten palvelujen järjestämisestä, eikä niitä saa yksityistää, Saari toteaa.

Unelma-ammattissa

Yksityisten henkilöiden henkilökohtaisena avustajana työskentelevä **Raija Koskiranta-Pajunen** kertoo olevansa unelma-ammattissa ja lupaa tehdä töitä niin pitkään kuin oma terveys kestää. Mitä ilmeisemmin hän hääää töissä vielä eläkeläisenäkin. Hänellä on töitä riittänyt. Kaikki eivät saa haluamiaan palveluja, ja se huolestuttaa Koskiranta-Pajusta. Kiire on kova, kun hoitotyötä tekevien ihmisten määrät on kustannussyistä mitoitettu minimiin. Hänen mukaansa sotesta ei ole tämän ongelman ratkaisijaksi.

- Asiat menevät paperilla aina hyvin, mutta käytäntö on ihan toista. Kannattaisi Sipilänkin tulla välillä tänne oikeisiin töihin, kuuluu Raija Koskiranta-Pajusen kutsu.

Tulevaisuuteen kannattaa varautua

Lähihoitaja **Rami Kortteuksen** työnantaja on peruspalvelukuntayhtymä

Posa, joka tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluja jäsenkunnilleen. Hän kehuu työnantajaansa, vanhuspalvelujen tuottamisesäkin pysyttiin sovituksessa raamissa. Omaan työtilan- nettaan hän luonnehtii hyväksi. Mahdollisesti edessä oleviin muutoksiin hän on varautunut hankkimalla lisäkoulutusta, joka monipuolistaa ja syventää hänen ammattiosaamistaan. Kortteus pitää ongelmana yöpöyvytyksen puuttumista kotihoidossa. Käytännössä se tarkoittaa avun saamisen viipymistä.

- Asumispalveluja tarvittaisiin myös niille noin 50-65-vuotiaille, jotka eivät vielä kuulu vanhainkotiin, mutta tarvitsevat erityishoiva vammaan tai vakavaan sairauteen takia, Kortteus esittää.

Hänkin suhtautuu soteen epäilevästi. Uhkana on, että yksityiset palveluntarjoajat kuorivat kerman päältä. Kortteus ei vastusta yksityisiä sosiaali- ja terveysalalla toimivia yrityksiä, mutta niiden roolina on täydentää kunnallista palvelutuotantoa.

- Sote-asioissa emme kaipaa Amerikan-mallia tai paluuta luokkayhteiskuntaan, jossa ihmisen varallisuus määrittää saadun palvelun tason. Kaikista täytyy pitää huolta!

Kun kaksi saman alan ihmistä tapaa, varsin pian puhe kääntyy työasioihin. Niistähän tässäkin kävi, kun Rami Kortteus ja Sisko Leppäniemi tapasivat.

Varhaiskasvatukseen panostaminen on sekä kansantaloudellinen investointi että panostus ihmisten hyvinvointiin. Varhaiskasvatus tasoittaa perhetaustoista aiheutuvia eroja ja parantaa oppimistuloksia. Päiväkodissa lapset oppivat sosiaalisia taitoja, itseilmaisua ja muiden kanssa yhdessä toimimista. Nämä taidot mahdollistavat myöhemmän oppimisen ja kehittymisen aktiiviseksi kansalaiseksi.

Vuorovaikutus keskustaajamaan elinehto kylissä

Elämisen edellytykset kylissä ovat vuosikymmenten saatossa muuttuneet perinpohjaisesti. Tänä päivänä eivät edes menestyvät kyläyhteisöt kykene omin voimin tuottamaan ja tarjoamaan asukkaalleen arjen päivittäisiä palveluja. Päinvastoin kyläyhteisöjen menestyksen taustalta löytyy poikkeuksetta tiivis vuorovaikutus kaupunkikestävyyden työtä kuin palvelujen käytönkin suhteen.

Venejärvellä, yhdessä Kankaanpään vireimmistä kyläyhteisöistä elämänsä asunut **Reino Lahti** kertoo suurta muutosta, joka hänen aikanaan on tapahtunut.

Maaseudulla uskotaan tulevaisuuteen toteaa Reino Lahti.

- Varhaisemmassa vaiheessa kylät olivat pääosin maatalousyhteisöjä, joissa suurin osa väestöstä hankki elantonsa maataloudesta. Niin pientä asumusta ei tahtonut löytyä, ettei sieltä myöskin ravintoa perheelle antavaa karjataloutta löytynyt.

- Samoin perheet olivat useasti runsaslapsisia ja perhepiirissä asusti useita sukupolvia, joille oli muotoutunut työnjaossa omat tehtävänsä. kertaa Reino muutosta.

- Palkkatyötäkin tehtiin paljon oman kylän sisällä, rakennettiin asumuksia ja karjasuojia. Samoin metsätyöt olivat osa talvikauden työsarkaa.

- Myös kauppalpalvelut

tuotettiin pääosin omassa kylässä. Venejärvelläkin oli parhaana aikana jopa neljä kauppa, joista kukin saattoi valita itselleen sopivan mieltymyksensä mukaan. Eikä pulaa ollut pankkipalveluistakaan. Tarjolla olivat paikallisten osuuspankkien ja säästöpankkien sivukonttorit ja posti pankkipalveluineen.

- Kyläkoulun Reino muistee Venejärvellä aloitaneen 1930-luvulla ja uuden vieläkin käytössä oleva koulurakennuksen rakennetun 1950-luvulla. Oppilasmäärät olivat tuolloin nykyiseen nähden moninkertaiset, lapsikartat olivat perheissä tuolloin paljon nykyistä suurempia, lapsia ei tarvinnut kyyditä kylästä toiseen.

Suuri murros kylän elämässä tapahtui 1970-luvulla, jolloin maatalous koneellistui ja perheistä alettiin entistä enemmän suuntautua Kankaanpään keskustaan palkkatyöhön. Uusia tehdasmaisia tuotantotiloja rakentaneet kenkätehtaat ja naisille työpaikkoja tarjonnut Reima imivät enenevässä määrin työvoimaa.

Samaan aikakauteen liittyi voimakas autoistuminen. Kulkeminen omilla henkilöautoilla töihin ja takaisin merkitsi suurta muutosta myös kauppalpalvelujen käytössä. Kankaanpään keskustaan rakennetut suuret marketit ja erikoiskaupat vetivät puoleensa ja kylissä toimineet vähittäiskaupan toimipisteet menettivät asiakkaitaan ja joutuivat sulkemaan kannattamattomina oviaan. Tässä vaiheessa monet kankaanpääläiset kylät menettivät runsaasti elinvoimaisuuttaan ja taantuiivat. Kehitys Venejärvellä muodostui toisenlaiseksi. Kylään on jatkuvasti rakennettu uutta ja kylän elinvoimaisuutta on tukenut

nimenomaan lapsiperheiden läsnäolo.

- Venejärven montaa muuta kyläyhteisöä paremmalle kehitykselle Reino näkee useita tekijöitä. Yksi on varmasti ollut lapsiperheitä palvelevan koulun oppilaspuhjan säilyminen. Lisäksi täällä on jo pitkään ollut kaupungin kaavoittamia asuntontonteja ja hoitama vesi- ja viemärijärjestelmä, mikä on luonut perustan uudisrakentaiselle.

- Kylämme on saanut voimaa myös järven ympärille muodostuneesta vapaa-ajan asutokannasta. Eikä vähäisenä voida pitää tiiviin kylärakenteen merkitystäkään, jolla on ollut vaikutusta yhteisön sisäiseen elämään.

Aiemmin suuressa roolissa olleen maatalouden merkitys on supistunut merkittävästi, karjataloutta löytyy enää 4 - 5 tilalta. Käynti kylän ulkopuolisessa palkkatyössä elättääkin tänä päivänä kuten tulevaisuudessa suurimman osan väestöstä.

- Tämän vuorovaikutuksen ymmärtämisessä on se suuri juju, joka tulee ymmärtää kylien elinvoimaisuuden edellytyksiä pohdittaessa. Kylien sisäiset voimavarat riittävät harvoin siihen, että ne esim. palvelutuotannossa pystyisivät kisailemaan suurten asutus- ja kaupunkitaajamiin sijoittuvien kauppa- ja palvelukeskusten kanssa. Markkinakielillä sanottuna on todettava, että bisneksen laki on kova: pääomat ohjautuvat sinne, missä niiden tuotto on suurinta.

- Näin kävi Venejärvellä, jossa pankkien sivutoimipisteet lopetettiin vaikka ne olivat kannattavia yksiköitä.

Kun markkinat johtavat

Palvelujen katoamien huolestuttaa Teuvo Kivistöä.

Seisomme linja-autonkuljettaja Teuvo Kivistön kanssa Kankaanpään tyhjällä linja-autoasemalla. Matkahuolto sulkee juuri oviaan ja illan viimeinen vuoro tekee lähtöä. Kello on vaille kuusi illalla.

Kivistö viittaa laitureille, niitä on yhdeksän, yksi on merkitty tilausajolle. - Kun aloitin bussikuskina jokaisesta laiturista lähti liikennettä eri puolille pitäjää ja muualle Suomeen, Kivistö huokaa.

Maaseutu hiljenee vähitellen kun nuoret lähtevät muualle opintoihin ja usein jäävät sille tielleen tai palaavat, mutta keskustaan kauppojen ja palveluiden ulottuville. Toinen vaikuttaja on palvelujen kasaantuminen entistä suurempien yritysten käsiin. Näin kävi myös linja-autoliikenteelle. Pienet kuljetusyritykset myivät suuremmille ja taas suuremmille, toiminta keskittyi ja vuoroja vähennettiin. Halpabussityhtiöt viimeistelivät haja-asu-

tuksen julkisen liikenteen päättymisen.

Ongelma kiteytyy siinäkin että Kankaanpään kautta ei enää pääse suuriin kaupunkeihin Poria ja Tampereen Ikaalisten vaihtoyhteydellä lukuun ottamatta ja niitäkin vuoroja on kannattavuussyistä karsittu. Pitkänmatkan linjat palvelivat ja samalla mahdollistivat yksinään kannattamattomien vuorojen ajon.

Suuret yritykset johtavat liian paljon maaseutukuntien ja -kaupunkien kehitystä Kivistön mielestä. Kun palvelut, pankit ja kaupat kyläkouluja myöten häipyvät, ne tietenkin ohjaavat asioinnin "kylille". Koska julkinen liikenne on vähentynyt, on käytettävä omaa autoa. Nyt ollaan tilanteessa jossa myös kaupunkimme keskusta näyttää kuihtuvan. Pankit eivät enää palvele, kaupat ovat siirtyneet sivummalle marketeiksi ja niiden imussa muutkin palvelut.

jk-v

KOHTUUHINTAINEN ASUMINEN JA HYVÄ YMPÄRISTÖ

Kuntien yksi tärkeimmistä tehtävistä on vastata elinympäristön toimivuudesta ja viihtyvyydestä. Kuntien vastuulla on alueensa asuntopolitiikka, liikennejärjestelyt, puistot, vesi- ja viemäriverkostot ja rakentamisen ohjaus. Kunnallispolitiikalla on merkitystä mm. sen suhteen, millaiseksi asumisen hinta muodostuu, millaiset ovat liikenneolosuhteet tai kuinka paljon ilmastopäästöjä syntyy.

Vasemmistoliiton tavoitteena on rakentaa kuntia, joissa arki sujuu. Haluamme rakentaa kuntia, jossa jokaiselle löytyy tarpeitaan vastaava kohtuuhintainen koti. Haluamme rakentaa kuntia, joissa joukkoliikenne toimii ja asioille pääsee myös kävellen ja pyöräillen.

Kolmen miehen kokemuskeskittymä

Mikäli **Jaakko Kiviluomakin** olisi ehdolla Kankaanpään kaupunginvaltuustoon, paketti olisi täydellinen. Lähes täydellinen se on nytkin, vaikka valtuustoon heistä on tarjolla kaksi. Kiviluoma on entinen kaupungin työntekijöiden pääluottamusmies, samoin **Jorma Kortteus**. Nykyisin tuota tärkeää postia hoitaa **Jari Palokangas**.

Jaakko Kiviluoman pääluottamusmieskausi osui vuosille 1990–1998. Nykyinen ammattiliitto JHL oli siihen aikaan KTV. Tuohon aikaan kaupungilla oli kaikkiaan noin 600 työntekijää. 1990-luvulla alettiin kunnissa tehdä säästö-ohjelmia. Niiden sisäänajo ei Kiviluoman mukaan onnistunut ihan heittämällä.

- Pitkiin ja vakaisiin työsuhteisiin tottuneita ihmisiä oli vaikea saada ymmärtämään muuttuvaa työskentelyä. Paljon työtä tein myös sen eteen, jotta kaikki palkansaajajärjestöt saatiin saman pöydän ääreen neuvottelemaan yhdessä työnantajan kanssa. Kiviluoman vuosina ryhdyttiin arvioimaan työn vaatuuksia sekä mitoittamaan siivoustyötä. Pääluottamusmiesaikanaan hän istui vajaan kahden kunnan kaupunginvaltuustossa.

Paikallisen sopimisen opettelua

Viime vuoden lopulla vuonna 2003 alkaneen pääluottamusmieskauteensa päättänyt Jorma Kortteus nostaa omista vuosistaan esiin paikallisen sopimisen, joka koski niin sanottuja järjestelyeriä. Vaikka samassa kaupun-

kiorganisaatiossa elettiin, niin hallintokuntia johdettiin hyvin eri tavoin.

- Niissä hallintokunnissa, joissa esimies luotti alaisiinsa, oli vähemmän konflikteja, huomauttaa kolme kautta valtuustossa vaikuttanut Kortteus.

Koko 2000-lukua leimasi pyrkimys tasapainottaa kuntien taloutta töitä ja tehtäviä ulkoistamalla. Sitä Kortteus ihmettelee vieläkin, että miksi se aloitettiin pienipalkkaisista siivoojista. Eräissä tapauksissa konsultti sekoili numeroissa ja ilmoitti irtisanomistarpeeksi kymmenen henkilöä. Joku matkassa parempi teki tarkistuslaskennan ja huomasi virheen.

- Mutta edelleen vaadittiin irtisanottavaksi kymmenen henkilöä. Siitä JHL:n osalle tuli kolme. Heistä kahdelle löydettiin työtä muualta, joten vain yksi irtisanottiin. Tietysti siivooja!

Uusi mies remmissä

Ennen kuin Jari Palokangas tuli Kankaanpään kaupungille töihin ja ryhtyi kiinteistöhoitajaksi, hän oli huhkinut 25 vuotta maanrakennusalalla. Päätoimisena työntekijöiden pääluottamusmiehenä hän on toiminut viime vuoden syksystä lähtien.

Elisan toimitusjohtaja ja EK:n uusi isopalkkainen nokkamies Veli-Matti Mattila, joka tienaa vuosi vuodelta enemmän, vaati suomalaisten palkkoihin tuntuvaa leikkausta. Vaatimus koskee luonnollisesti myös Kankaanpään kaupungin työntekijöitä.

- Ei meidän palkkataso ole liian korkea. Kankaan-

Tässä he ovat kaikki kolme: Jari Palokangas, Jorma Kortteus ja Jaakko Kiviluoma.

päässä jäädään reilusti alle kunnan alan keskipalkan puhumattakaan yksityisen sektorin keskipalkoista, Palokangas muistuttaa. Kaupungin töiden ulkoistamiseen hän suhtautuu kielteisesti. Rahallista säästöä siitä ei kerry ja työn laatu suorastaan romahtaa. Tähän liittyvän konkreettisen esimerkin Palokangas

kertoo siivousalalta. Kaupunkia hän kehuu hyväksi työnantajaksi, mutta samaan hengenvetoon hän muistuttaa ammattiliitto JHL:n jäsenyyden tärkeydestä.

vasemmisto

KANKAANPÄÄN SUUNTA
Kankaanpään Vasemmiston kunnallisvaalilehti 2017

Vastaava toimittaja: Jorma Kortteus

Sivunvalmistus: RaTMal palvelu

Painopaikka: Sata-Pirkan Painotalo, Pori 2017

PAREMPI TYÖLLISYYS JA HYVÄT TYÖEHDOT

Kunta vaikuttaa alueensa elinvoimaisuuteen ja työllisyyteen monella tavalla. Kunnat luovat elinvoiman ja työllisyyden edellytyksiä esimerkiksi kaavoituksen ja liikennepolitiikan kautta, julkisilla hankinnoilla, koulutuksella sekä järjestämällä yrityspalveluita.

Kunnat ovat merkittäviä ja suuria työllistäjiä Erityisen paljon kunnat työllistävät naisia. Vasemmistoliiton mielestä kuntien tulee olla vastuullisia ja hyviä työnantajia. Hyvinvoivat, osaavat ja motivoituneet työntekijät pystyvät tarjoamaan kuntalaisille hyviä palveluita.

Kunnilla on vastuu pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien työllistamisestä. Vasemmiston mielestä kuntien tulee hoitaa tätä vastuutaan aktiivisesti. On parempi järjestää ihmisille työtä kuin maksaa työttömyyden ja pahoinvoinnin kustannuksia.

Vasemmiston ehdokkaat Kankaanpäässä

116
Ahokangas Marja sit.
Lähihoitaja, 55 v.

117
Hautamäki Niko sit.
Remonttisuunnittelija, 29 v.

118
Heiman Kalle sit.
Suunnittelija, 56 v.

119
Eeva-Liisa Helkamäki
Laitoshuoltaja, 54 v

120
Jaana Karmala-Vanamo
Tiedottaja, 60

121
Kivistö Teuvo
Linja-auton kuljettaja, 60 v.

122
Kortteus Jorma
Artesaani, 64 v.

123
Kortteus Rami
Lähihoitaja, 43 v.

124
Koskiranta-Pajunen Raija sit.
Henkilökohtainen avustaja, 59 v.

125
Lahti Reino
Metsuri, 70v.

126
Lammi Leila
Siivooja, 65 v.

127
Lehtinen Oili
Siistijä, 62

128
Lehtinen Timo
Puhelinasentaja, 69 v.

129
Leppäniemi Sisko sit.
Jalkojenhoidon amm.tutkinnon suorittanut lähihoitaja, 64v.

130
Ojala Kai
Suutari, 46 v.

131
Palokangas Jari sit.
Kiinteistöhoitaja, 50 v.

132
Rosengren Tuire
Lähihoitaja, 39 v.

133
Saari Erja
Lähihoitaja, 35 v.

134
Viljanen Hannu
Merkonomi, 54 v.

**ENNAKKO-
ÄÄNESTYS**
29.3.-4.4.2017
S-MARKET
Asemakatu 1
K-CITYMARKET
Keskuskatu 33

ÄÄNESTYSPÄIVÄ
9.4.2017